

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ :	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ / Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	19/03/2022

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Η ΄΄ Παγίδα του Θουκυδίδη΄΄ και η Ρωσία που βρυχάται

Τα τελευταία γεγονότα στην Ανατολική Ευρώπη και η απότοκη ειδησεογραφία από το Ρωσο – Ουκρανικό μέτωπο αποτυπώνουν το κλίμα έντασης και γενικευμένης αβεβαιότητας που κυριαρχεί όχι μόνον στην περιοχή αυτή αλλά και στον κόσμο ολόκληρο. Απειλές πολέμου αλληλοεκτοξεύονται και τα ενδιαφερόμενα κράτη προετοιμάζονται για την χειρότερη εκδοχή. Οι ευρωπαϊκοί λαοί νιώθουν αμήχανα μπροστά στην εφιαλτική προοπτική ενός ανοήτως «προαναγγελθέντος πολέμου», τη στιγμή που ζουν στην μακαριότητα της πιο ειρηνικής και ευημερούσας ηπείρου του κόσμου. [...]Εν τω μεταξύ ένα ερώτημα – φάντασμα πλανιέται στην Ευρώπη; Πόθεν προέκυψε η κρίση αυτή; Συνιστά «φυσικό» φαινόμενο, επινοήθηκε ή είναι συνειδητό κατασκεύασμα κάποιων ηγετών;

Η Ρωσία επιρρίπτει τις ευθύνες της κρίσης στην πρόθεση – απόφαση των Η.Π.Α. και της Δ. Ευρώπης να επεκτείνει τα όρια του Ν.Α.Τ.Ο. μέχρι και την Ουκρανία. [...] Από την άλλη πλευρά το Ν.Α.Τ.Ο. διεκδικώντας ζωτικό χώρο στις δημοκρατίες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. στοχεύει στην διεύρυνση των ζωνών επιρροής του. [...]

Εκείνο που κυριαρχεί στις ενέργειες και των δύο πλευρών είναι τα εθνικά συμφέροντα και η εξασφάλιση των αναγκαίων οικονομικών πόρων για την ασφάλεια και την ευημερία των λαών. Ωστόσο εκείνο το στοιχείο που πυροδοτεί τη συμπεριφορά των δύο πλευρών είναι ένας διάχυτος φόβος για τυχόν απρόβλεπτη και μη – ελεγχόμενη αύξηση της δύναμης του αντιπάλου. Ένας φόβος που διαπερνά όλα τα στρώματα της εθνικής πολιτικής και απειλεί να οδηγήσει τα δύο μέρη σε σύγκρουση δικαιώνοντας ακόμη μία φορά τη δύναμη της «Παγίδας του Θουκυδίδη¹».

Για πολλούς αυτό συνιστά ένα ιστορικό φαινόμενο επαναλαμβανόμενο. Είναι μία πραγματικότητα που συναντάμε στην διάρκεια της ανθρώπινης ιστορίας. Είναι ένας αγώνας φόβου ανάμεσα σε μία υπερδύναμη και σε μία ανερχόμενη υπερδύναμη. Ο φόβος αυτός κατασκευάζει την «παγίδα» και οδηγεί τις χώρες στον πόλεμο. [...]Μέσα σε αυτό το σκηνικό διαμορφώνονται οι συμμαχίες και οι ηγεμονίες που υπερασπίζονται με κάθε τρόπο τα συμφέροντά τους και όχι σε κάποιους κανόνες ηθικής και δικαίου.

¹ Ο Θουκυδίδης αναλύοντας τα αίτια του Πελοπόννησος Πολέμου (421-404 π. Χ.) διαπίστωσε πως το βασικό αίτιο της σύγκρουσης ήταν ο φόβος που κυριάρχησε στην Σπάρτη (ηγέτιδα ως τότε δύναμη) για τυχόν άνοδο της δύναμης – επιρροής της Αθήνας σε επίπεδα μη ελεγχόμενα στο μέλλον. Αυτή η επισήμανση του Θουκυδίδη αποτυπώθηκε με τη σχετική θεωρία ενός αμερικανού καθηγητή ως «Παγίδα του Θουκυδίδη».

Το θέμα, όμως, είναι ποιος θα νιώσει ότι συνιστά ηγεμονική δύναμη και από ποιον απειλείται η δύναμή του. Γιατί το δομικό στοιχείο που συγκροτεί την Θουκυδίδεια Παγίδα είναι ο φόβος που είναι παρών και επηρεάζει τη σκέψη και την πολιτική των ηγεμονικών δυνάμεων. Το ερώτημα εξακολουθεί να αιωρείται, αν, στο σημερινό σκηνικό που στήνεται στα Ρωσικο-Ουκρανικά σύνορα κάποιος ή κάποιοι θα παρασυρθούν και θα πέσουν στην «παγίδα» με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την διεθνή ειρήνη.[...]

Ηλίας Γιαννακόπουλος, Αρθρογράφος, Φιλολόγος, πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών (22/02/2022)
https://www.huffingtonpost.gr/entry/e-payida-toe-thoekedide-kai-e-rosia-poe-vrechatai_gr_62149fcfe4b0f800ce16d38a

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Ποιες είναι, σύμφωνα με τον αρθρογράφο, οι βαθύτερες αιτίες της πολεμικής σύγκρουσης μεταξύ Ρωσίας και Ν.Α.Τ.Ο;

ΜΟΝΑΔΕΣ 3

2. Να εντοπίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της δεύτερης παραγράφου του κειμένου: «*Η Ρωσία επιρρίπτει...ζωνών επιρροής του*». Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με στοιχεία από την παράγραφο (νόημα / διαρθρωτικές λέξεις και φράσεις).

ΜΟΝΑΔΕΣ 1

3. α. Να δώσετε ένα συνώνυμο για τις λέξεις του κειμένου: **στοχεύει** (2^η παράγραφος), **στρώματα** (3^η παράγραφος)

β. Να δώσετε ένα αντώνυμο για τις λέξεις του κειμένου: **διεύρυνση** (2^η παράγραφος), **ελεγχόμενη** (3^η παράγραφος)

ΜΟΝΑΔΕΣ 1

4. Να αναγνωρίσετε το σχήμα λόγου της κυριολεξίας ή της μεταφοράς στις παρακάτω φράσεις, κυκλώνοντας την σωστή απάντηση και έπειτα να τις μετατρέψετε στο αντίθετο σχήμα λόγου:

α. Είναι ένας αγώνας φόβου (4^η παράγραφος): **Κυριολεξία / Μεταφορά**

Μετατροπή → _____

β. Το ερώτημα εξακολουθεί να αιωρείται (5^η παράγραφος): **Κυριολεξία / Μεταφορά**

Μετατροπή → _____

ΜΟΝΑΔΕΣ 1

5. Να χαρακτηρίσετε τα ουσιαστικά «**επιρροή - επήρεια**» ως ομώνυμα ή παρόνυμα και να φτιάξετε μία πρόταση για κάθε ένα από αυτά.

ΜΟΝΑΔΕΣ 1

6. Να αναγνωρίσετε πλήρως τις δευτερεύουσες ονοματικές και επιρρηματικές προτάσεις (είδος και συντακτικός ρόλος).

α. Ήθελε να πάει να δει τι συνέβη, όταν άκουσε έναν δυνατό θόρυβο, παρόλο που στην αρχή φοβήθηκε μήπως είναι κάποιος διαρρήκτης.

β. Ανακοινώθηκε πως, αν δεν παύσουν τα πυρά, θα επιβληθούν κυρώσεις.

ΜΟΝΑΔΕΣ 3

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Με αφορμή την διοργάνωση μιας εκδήλωσης του σχολείου σας με θέμα «Η απειλή του πολέμου», να συντάξετε ένα κείμενο το οποίο θα εκφωνήσετε στους καθηγητές και τους συμμαθητές σας. Στην ομιλία σας, να αναφερθείτε τόσο στα αίτια ενός πολέμου όσο και στις οδυνηρές συνέπειες του σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο. (250-300 λέξεις)

ΜΟΝΑΔΕΣ 10